VOL.08
臺北市母語巢季刊

puqenetj 知識

音樂介紹

聚會歌-卑南族

原工出列

時間裂縫的守護者-專訪魯凱文物館文專人員

語言推廣與應用-現代詩創作

從翻譯族語聖經得本土語言傳承的啟示

12月
2025號

hkgan bnrwan

目錄

04
dailaz
序

08
patjara senay nua pinuyumayan a pinaka “bulayan na kinaqepuqepuan
音樂介紹 - 聚會歌卑南族

14
klokah kwara mtswe
原工出列

26
paledaf to sowal ato no aniniay a misanga’ to ‘olic.
語言推廣與應用 - 現代詩創作

dailaz

序

sia aipcin na ispasadu aiza halinga, huzas,
sinihumis, mapasadu mas isIncumin siduh tu sintauhumis mas aikas'angan.

maisisia laituzan, inihumisan at sinihumis, muskun kata miliskin mapatanam mas imita tu halinga, imita tu patasan mastan kahusbunun tu sinaduan,pakasianun mas halinga mathas sadu tu makua a imita tastusiduh sadu iapavcin at tastulumah sinpadailaz tu iskuzakuza sinmas is'ang tu iniliskinan.

本季季刊將以語言、歌聲與文化文物為核心，帶領大家走進原住民族群的祝福與期許之中。

從信仰、歷史與生活的視角出發，一起思考母語與文字在文化傳承中的深層價值，理解語言如何承載族人的世界觀、倫理與情感。

pakasianun mas huzas, uta'azan sia asangcin pakadangazdangaz tu taklas. anatupa tu islulus'an tu huzas, pislia, isia mas madaing tu lus'anan tu sinkahuzas, mapantala amin buavcin tu minihumis, mailantangu, tastulumah tu is'ang.

透過歌曲，我們將可以聽見部落日常裡的互助精神與智慧。無論是祭儀歌謠、生活小調，又或是在重要時刻唱出的祝福歌，每一段旋律都蘊含著族人對自然、對祖靈、對家人的情感連結。

ni a huzasan kaz ispasasadu, imita amin sian asang tu kaihatban.

歌聲不只是一種表演，而是部落生命力的展現。

cismaupacia, mapasahal amin sia Lukaisiduh tu malkasisia tu bunun. isia naia asang madadaipus inihumisan tu iskukusia, mapisial mas kadimanun sinpadainpus tu iskukusia, madainpus amin ismadadaingaz tu sintahu tu sing'av. mahtu ispasadu mas mailalangna, sadu tu isa a anak'anak a mailamis, mathas sadu anak'anak tu siduh a inihumisan.

此外，也特別介紹魯凱族文專人員的工作。他們在部落文化保存中扮演不可或缺的角色，從修復與典藏文物，到記錄長者口述、維持文化制度運作，都是為了讓下一代能看見自己的根、理解自己的文化。

pakasianun isaicia tu sintahu, mahtu kata uhai'iapan tu "mainlantangus tu sinkusisia" mahusbu a sintahu—mapantala mas mailantangus mas madadaingaz, minduduaz tu is'ang, min'ispasasadu tu lainihaiban.

透過他的分享，我們能更深入理解「文物」真正的意義——那是跨世代情感的載體，也是族人共同歷史的見證。

mahtu a' malasbunun tu sinuk' sia aip tu sintahu, isiav mas isaincin makadim mas dalahcin at makadim mas haba tu lainihaiban tu taisis'an, isaincin mahtu mapadauzung iskuzakuza, mapinsinghal mas lainihaiban, madauzang amin a imita sinhumis.

讓母語巢將這一季內容的探索，送給每位深愛這片土地與文化的朋友；也希望透過彼此的學習與交流，讓文化的光芒持續在每個人的生命中延伸。

patjara senay nua pinuyumayan a pinaka “bulayan na kinaqepuqepuan”

音樂介紹 - 聚會歌卑南族

kipalaingi ta senay a bulayan na kinaqepuqepuan, a kinemenem ta sikavaljutan i qinaljan na pinuyumayan,

聽著美麗的聚會，思想著卑南族人的社會生活，

nu ljemayuljayuz a semicuayan ta senay a bulayan na kinaqepuqepuan a se pinuyumayan/punuyumayan, azua namapautez a namasiluqem a siverangan, maru pasemalamalaw anga tjanuitjen tu namakuda a cinalivalivatan niamadju pitua sikavaljutan i kacauan.

當 Pinuyumayan(卑南人)、Punuyumayan(南王部落卑南人之稱)， 唱起古老的旋律《美好的聚會》時，那飽滿有力的合唱，就像在告訴我們他們的生活故事。

aicu a mareka “senay a sikisuzelizelian nu karakudakuda” tjaljasisenayan nu pusika semekezan ta sengesengan nuki itua namaqepuqepu a mapuljat. nu malangeda a senay, matu pacucun itjen tua caucau a nalemingulj ta sapuy, a malevaleva a semenay a dremakiyan, sa mapapangapangalj ta levan niamadju.

aicu a kilangeda ta “senay a bulayan na kinaqepuqepuan”, inika amin a maqati itjen a sepangalj ta levan itua zazayuran. tja sikaljataladjan a kipavala tu anema a pinaka puvarungan itua kinaqaljan nua pinuyumayan. pai a senay namasan vecik anga ta sikavaljutan, ta saluan katua kakudanan nua kinataqljaqaljanan, a pitua sivaikan a maqaqeljiqeljing a marepusalasaladj tua sengesengan i vavua, a patje tua maqepuqepu a palisi a maleva nu kaljamasalutan, aicu a pipenuljatan pinakatua senay a marepatatavelavelak.

這些「休閒工作歌」常在工作休息時或大家聚在一起時演唱。聽著歌聲，你彷彿能看見族人們圍著火堆，開心地唱歌跳舞，分享彼此的快樂。

聆聽《聚會歌》，不只是享受旋律的歡快，更是體會卑南族人的社會智慧。歌聲是他們生活、信仰和社會結構最真實的紀錄，從田間互相幫忙的互助精神，到豐收時齊聚一堂的歡慶場面，都透過歌聲傳承下來。

a namayatucu a levan inika manu kinavaki a naserarazuan a kai, paqulid tu kinasitua namatatalaip a zelian ta sengesengan katua maqaqeljing a vinarungan na taqaljaqaljan a ljemita tu qadaw. sika azua sinipatjanema a levan itua “senay a bulayan na kinaqepuqepuan”, a paqulid kinasitua “ siyasiyasik a senay na vavayavayan” a seman patarevan a qemati. pai nu masasenasenay a vavayavayan i vavua, a dremaudraw tua luljayan, azua ljingaw a zaing sivaikan anga tu masan senay nua taqaljaqaljan nu karakudakuda.

這份洋溢的喜悅並非憑空而來，它與族人日常生活中勞動與互助的精神緊密相連。《聚會歌》的歡快，其實是從如《婦女除草歌》這樣的「工作歌」中昇華而出的。當婦女們在田間以歌聲相互唱和、驅散疲憊時，歌聲就成為了集體勞動的節拍。

南排灣語

siayanga azua pianaka “emayaayam ” a senay nua vavayavayan nu masiyasik, tja sipucugan tu vavayan a naqemapulu tua kinaqinaljanan nua pinuyumayan. itua namaitucu a kakudan nua kinaqinaljanan, namasan pazangal aravac a kinalingedjeljan nua vavayan a pitua kinacemekeljan katua qemuma tua sikavaljut.

a namayatucu a “senay nu karakudakuda” namapenetj tu namasan senay nua pinuyumayan a vavayavayan, maru nu kaljatjugutan ta vaqu, nu marayurayu/mazazeliuliulj a masik a marka vavayavayan i vavua, nu pusika sisekezan a palamu izua a vuluvulung a vavayan a cemiur a semenay tua “ qemaiaqaiam” a sinicuayan a senay.

特別是《emayaayam 婦女除草之歌》等歌謠，讓我們窺見卑南族的母系社會樣貌。在這樣的結構中，婦女在家庭和農業生產中扮演著極為重要的角色。

這類「工作歌」是專屬於卑南族女性的歌，例如在播種小米的時節，婦女們輪流到各家田間除草，休息時會由年長婦女領唱古調（Qemaiaqaiam）。

a siparutavakan nu masasenay vinedalj a pakazuazua, a pakilaing tazua kinaqepuqepuan nu naqemacuvung anga tua sengesengan a masik.saka nu aya itjen, aicu a“senay a bulayan na kinaqepuqepuan” katua nasekiamaw a zuma senay nua pinuyumayan, tja sikeljangan tu namakuda a caljeqilan a kipuzangal itua nasi nua taqaljaqaljan, tu kemudakuda tiamadju a pakatua senay, a seman levan i kacauan tazua mareka zelian itua sengesengan anga.

歌詞通常為即興創作，用來描述除完小米草後相聚的畫面。總之，卑南族的《聚會歌》和相關歌謠，讓我們看見族人那份堅韌又熱情的生命力，以及他們如何透過歌聲，將辛苦的勞動變成對美好生活的讚美。

klokah kwara mtswe

原工出列

squliq ka pklahang kbka na ryax-pincisal nqu sehu na Hakubuckang Lukai, squliq ka tmryaxan pklahang - pincisal nqu sehu na Pskwan qeqaya' Lukay i Tawkabu . Tamanu'an

時間裂縫的守護者 - 專訪魯凱文物館文專人員道卡夫．達瑪努安

mpanga lalu na qutux niqan ru sinngusan

zik nqu ptzyuwaw squ Hakubuckang ga Takavu tamanuang ga kinbahan na mrhuw Lukai.
zik nqu ptzyuwaw squ Pskwan qeqaya' ga, cinqsu' nya ga, Tawkabu . Tamanu'an hiya ga kinbahan na mrhuw. baqun nya mha, nyux mpanga blaq lalu na qutux niqan ru sinngusan, iyat balay kinqeri qu ramu na qutux gluw qani.

ana mha ini kzyan sraral kinusuw knita' nqu binkgan na syakay misuw qani ga, pin'pux nqu sinngusan nya' ga, si sulu mkhwah qu inlungan nya', ru mqbaq mbzyaq squ sinnoya na squliq, ru muluw squ sinngusan nya' nanak.

背負著家族的名字與期待

在成為文專人員之前，道卡夫．達瑪努安首先是長老的孫子。自小背負著家族的名字與期待，他深知這份血脈的重量。

即使如今社會的階級意識已不若過去強烈，那股無形的壓力仍曾讓他在崩潰中學習，學習如何放下他人的期待，也學習如何承擔屬於自己的使命。

maras squ pinqbaqan nya gaga nanak ru kinbaqan nya Pskwan qeqaya' mwah sa qalang, qani ga nyux t'aring mqbaq hya nanak ru qalang nya nanak.skahul nya pinaqut bbnkis ru kinzyaya nya mita' qnxan na qalang. ktan nya mha, zik nqu 45 kawas ka mmrkyas ga, yan hya ka mstnaq sa prungan na gaga ta, ru ungat qbaqan nya pc'ubuy knita sinrxan nya nanak.

帶著文化與博物館學的專業回到部落工作，是一場重新認識自己與家鄉的過程。透過田野調查與日常生活的觀察，他發現 45 歲以下的年輕世代普遍都像自己一般擁有，面臨文化斷裂與自我認同的困境：

ini nha baqi ima' qu hya nanak, mphuluy squ qalang ru heci.

他們不知道自己是誰，常在都市與部落之間來回拉扯。

Yan qani qu knita' nya hya nanak ga, blaq ru kya uzi qu sinngusan nya, maki kinbleqan nya qu pc'ubuy knita sinrxan nya nanak, ru cinnalan. Blaq nya ga smi' inlungan squ kbalay balay, ru mtzyuwaw, teta pqryuxun qu gaga ta.blaq nya ga nyux nya srhgun mha, "kbalay" ki "pinkngyan", spuwah qu pincywawgan tuqiy qani ga, teta pqryuxun qu gaga ta.

這樣的認同既是優勢，也是挑戰。好處在於強調「實做」與「行動」，能讓文化以實踐的方式延續；

ana ga, trang squ mtzyuwaw ga, wal nya si pgluw squ inlungan na qutux lahuy, ru ini pzyang mita pincyuwagan na ssaxa. cingay qu mrkyas mbzinah mwah qalang ga, ini nha 'luy qu aki nha sposa qu rngu nha ru pcyuwagan nha.

然而，它同時也顯得過於集體導向，使個人意志的空間變得狹小。許多年輕人回到部落後，常感到「使不上力」、「找不到位置」。

Tawkabu . Tamanu’an ga baqun nya mha ’tayal na Lukay ga, iyat nanak ramu qu phkngyun nha mha qutux gluw ta, siki spngsa su mtzyuwaw kwara zyuwaw na qutux gluw ta.

道卡夫．達瑪努安深知，魯凱社會中「血緣」並不是唯一的認同依據，真正重要的是「實踐」族人是否履行了自己身分應盡的責任與工作。

snhyun nya balay mha, skahul squ mqbaq ru baqun su kwara inzikan nya lga, pkaki qu stman su ru musa su ’myunaw p’giqas ru psglabang squ gaga ta.

他相信，唯有在理解規則、熟悉脈絡之後，才能找到自己的立足點，讓傳承與創新並行，讓文化在延續中持續生長。

skahul squ msgihu na gaga misuw qani ga, kwara ka pcyuwagun na squliq Pskwan qeqaya’ ga, nyux si kintuki mtzyuwaw squ inbuyan na zyuwaw qani.

面對規則與脈絡的斷層，文專人員的工作，便是在接縫處默默努力的一群人。

trhgun nya meng qba qu ngabih qhuniq

握緊手中的木湯匙

pincyuwagan ni Tawkabu . Tamanu’an qutux qutux ryax ga, “pqryuxun qu kinbleqan, ru pklama baq ru smrzyut zyuwaw” yasa qu spzyang zyuwaw na pklahang.

做為文專人員，在道卡夫．達瑪努安的日常工作裡，「延緩劣化、及早發現並處置」是守護的核心。

ana mha kmagaw, kilok msmi ru spngan yaqih ini ga blaq na qeqaya, ini ga plawa’ squ mwah rnaw na squliq ka lhani pkbalay, ana nanu ga skahul nya merhuw na inlungan mita.

無論是清潔、記錄溼度與判斷文物狀況，或在需要時邀請專業修復團隊介入，他都以最謹慎的態度面對。

yan qani ka kin’uy na zyuwaw, spkita kwara kinbahan, teta nha baqun qu gaga ta qani, ru sm’inu zyuwaw qani, yani uzi qu spsyunaw nha.

這些不厭其煩的工作內容，便是在讓文化的記憶能繼續被看見、被理解、被傳承的關鍵。

si psyaq kmayal mha, “cingay balay squliq kmal zyuwaw na Pskwan qeqaya' lga, inlungan nha ga, nanak nqu btzyux na Kukong, balay nya ga kwara qu qeqaya qani ga, iyat nanak kezay qu aki ta lungun, aki lmnglung nanu qu kaci nya ru kinbkesan nya.”

他笑著說「很多人說到文物保護腦中想到的都是故宮式珍寶，其實文物的範圍更廣，價值也不只在經濟層面，更多是背後的脈絡、價值觀與故事。」

“imi te suruw nqu ngabih qhuniq, yasa qu syan maku balay inlungan.”

「木湯匙背後的意義，才是我在乎的。」

kmal squ pinskwan btzyux na Utay go, lungun ni Tawkabu . Tamanu’an qu knayal ni yaba nya.

說起霧臺鄉中的豐富藏品，道卡夫．達瑪努安憶起父親告訴他的故事。

ryax na sraral hiya ga, ana m’ima ga kya qu qutux ngabih qhuniq nya nanak.

在那個年代，每個人從小就會有一支屬於自己的湯匙。

maniq mami ga, sqibu nha mami; kkneril hiya ga sbetaq nha snonux, si nha si’ sa snonux, ini ga syun nha sa hi nha, ini ga sgsuq nha sa gasuq na ngasal tapaq tunux.

吃飯時就帶著那支湯匙去盛飯；女孩則會把湯匙當作髮髻，或掛在身上、插在石板屋的縫隙中。

mha ni trnag ungat qu ngabih ga, si nha s’agal qutux pinnahu na qara qhuniq, yasa qu skingiwan nha qqaniq. tmaq squ qtqutux ngabih ga, yasa qu pinsnonan ru psqoyat ni yaba nha .

若臨時沒有湯匙，還會就地取材，用特殊植物折成臨時的餐具。每一支湯匙上的雕刻，都是父親對孩子的期許與祝福。

nanu yasa qu aring squ spngsa na tomok qu kwara mslyaw na qeqaya, ru qeqaya na squliq Paiwan, iyat mha cyux si psasa kinbleqan nya kya, qnahaw su yasa qu sm’inu ru snyan inlungan na rryax.

於是，從早期貴族頭目用以展示身份的華麗物件，到庶民生活中樸實的日常器具，這些藏品不只是單純擺放展示的漂亮物件，更是時間的記憶與情感的寄託詮釋。

squliq ka Pskwan qeqaya ga lha qu nyux mkrayas kinbahan p'ubuy ru mlahang qeqaya qani, mze'a su na cyux meng qutux ngabih qhuniq qu qba nha, pinqzyu qutux ke na kinbkesan, ini nbah psbah qu kinlokah inulungan nha.

文專人員們守護的正是這份跨越世代的連結與關係，如同手握著一支專屬於他的木湯匙般，說出一個好的故事，帶著長久抗戰的堅定意志永不退卻。

minkahul su inu', ru mosa su inu'?

你來自哪裡，將要去到何處？

spzyang kinsmural qeqaya na Utay go ga, skahul squ ryax na Portugal rekisi ga, spwah squ inrkyasan na qeqaya, spngan qu ryax ka hintgan nya.

霧臺鄉現今最古老的器物，目前推測來自葡萄牙時期，僅能以其形狀追索它的時間軌跡。

skahul squ knita ni Takwbu . Tamanu'an, kenkyu nya qutux qaya qani ga, "swa' mwah sqani" qu innglung nya, yani qu mshhuluy inlungan qu zyuwaw qani pi.

對道卡夫．達瑪努安而言，研究一件東西「怎麼來到這裡」的過程，本身就是件迷人的事。

smoya ru hmkangi squ rekisi qani ga, nyux mlhaw pcbaq mrkyas mha, iyat nanak mkilux inlungan qu rngu ka thuyay rmuruw kinbleqan na qalang.

那份對歷史的好奇與探尋，也正是他想提醒年輕人的：熱情並不是推動地方創生的唯一能量。

si psesyaq kmayal mha, laxi si tqoh musa qalang, usa pqbaq cikay te tanux ha, kya qu qpzing su lga, aras qu kinbaqan su. mha qani lga, musa maki qu kinbaq su qalang su ru musa su maras giqas na inlungan.

他笑著提醒，先別急著回到家鄉，到外面鍛鍊、學會本事，再帶著這些技能與眼光回來。唯有如此，才能在認同自己的同時，也創造出新的可能。

snhi balay mha, mha ni trhgun nya balay mita qu lalu nya, baqun nya qu gaga nya, ru muluw squ phkngyan nya ga, musa yasa balay qu pshiyu mlahang Lukai zok.

baha hmswa ga, iyat nbah psbah qu qalang hiya, nyux sami mnaga knita na squliq, ru baqun nha nanu qu cyux sa pinqzywan na kinsuruw nya.

他相信，當一個人能肯定自己的名字、理解自己的文化，並以喜歡的方式去實踐時，那才是對於魯凱族真正的守護。

因為部落始終都在，等待有人再次看見它們，並讀懂那背後的故事。

"imi te suruw nqu ngabih qhuniq, yasa qu syan maku balay inlungan."

「木湯匙背後的意義，才是我在乎的。」

—道卡夫．達瑪努安

Sapatenak to sowal ato sakatayal-misanga'an no aniniay a 'olic

語言推廣與應用 - 現代詩創作

Nano pipacoyak to fangcalay a codad a mapakawanan ko sowal a maparayray

從翻譯族語聖經得本土語言傳承的啟示

O tadafangcalay a sapaini no Kawas to tamaw ko sowal;
O paranaan no serangawan no tamdaw ko sowal;
O safangcalay a widang a minanam milanaw ko sowal.

語言，是神賜人最好的禮物，
語言，是人類文化的根基，
溝通、學習最好的朋友是語言，

Ano awa to ko sowal no finacadan i, o mamalahedaw to,
o tadamaanay mipatihiay i 'orip no tamdaw ko sowal.

沒有語言族群就滅亡，
語言，是人生旅程最佳的陪伴。

So'elin, o tadamaanay ci'icelay ko sowal,
o sowal no finacadan maparayray ko serangawan i
ngalangalaan, 'araw han i, malasilosi to no mikowanay a kitakit ko sowal

果然是，語言擁有強大的力量，
族群語言在隙縫中傳承了文化傳統，國家語言卻成了統治者威嚴的記號，

Caayay ko no tamdawan aca a sowal ko iraay tona hekal,o nisanga'an ho no Kawas to maamaan i, iraay aca ko no niyah a sowal a mapalosiyang.

世界豈只是人類的語言而已，神所創的萬物都有自己的語言，有聲無聲地傳達。

O masa no sowalay no Payrang hakiya to sepatay aca a so'ot a mihecaan ko ka'orip no Yencomin i Taywan saw! 'ayaw ho no pinapina a patek a mihecaan i, iraay to itini a ma'orip ko Yencomin.

台灣原住民的生日豈是如漢人所說的四百年， 在台灣數千年以前，原住民就在這裡生存，

Iraay ko no niyah a sowal ato serangawan no kalofinacadan, talacowa awaay ko tilid a matilid i, nika makiningay no Kawas, manga'ayay a mikitini to no niyah a sowal a malalicalicay a pakafana' to likisi ato kimad no finacadan.

各個族群擁有自己的語言和文化，雖說沒有文字可以記載，神卻紀念，原住民可以自己的語言彼此對說族群的歷史故事。

Han sa ko sowal : maedeng i sepat a so'ot a mihecaan i, iraay to ko paka'araway tona Taywan, matilid i codad no likisi : mapatayniay no midefongay ko sowal no tireng, sanokakonah sano'odal sa a masafereng ko nikalinah nangra a tayni.

話說，四百年左右有外人看見了寶島台灣， 歷史記載，移民者帶著自己的語言，如螞蟻群蜜蜂般地移入。

Misatapangay to a ira ko no romaay a sowal ato serangawan a micomod saka, o nano masaso'adaay mika'alangay ta mahapopo masasinanam, ikor to i, masepen ko Yencomin no Taywan, mapaekel masakasak makihamon to.

開始了，不同的文化和語言彼此交織， 過程，從敵對、排斥到包容、學習， 結果，台灣原住民被歧視、被欺壓、被冷落、被同化。

Saka, o Dipong oya midefongay a kitakit malamikowanay to, sa'ayaw ho i, o sano " Sanaysay " ho ko sapidemak tona Taywan, ikor sa to i, pakayni to i sowal no mikowanay ko sapipalacecayaw to pidemak,

所謂，殖民帝國主義的統治者日本，原先，欲以「無人島」的策略處理台灣原住民， 之後，以教授統治者的語言為同化的手段，

Mapalamafokilay mapatoroc to ko sowal no Yencomin, samanen i, awaay ko tilid, itiya to a misatapang a misi'ayaw to langat.toor sa to i, tayni to ko Holam i Taywan, hatira aca a mafana' a pasowal to no niyah a sowal a "malasowal no kitakit" saan,

Ano so'elinen i, ano sapihadefekaw a mipalasawad to sowal no Yencomin i Taywan i, mapaca'elay to "aka pisano'Amis" sanay a paya i tireng no kaemangay, pakatomireng ho a maseti', watah ko nikapisemsem tadakatatiihan to!

被看為無知、落後的原住民語言，因著沒有文字，開始面臨挑戰。接續，所謂國民政府到了台灣，同樣極為聰明地稱自己的語言為「國語」，

其實，要徹底消滅台灣原住民的語言，狗牌「禁止講方言」處處掛在學童身上，再加罰站和鞭打，情何以堪！

Mitiliday tonini i, o fafahi no foksi no ciwlo kiwkay, nano matiliday i likisi no milindoay to kiristo ato harateng no singkako kona piharateng.

Marariday a mafalic ko likisi no Taywan Yencomin, naw han awaay ko pido^doan no tilid, tona likisi ato serangawan i,ma'afasay no roma mikowanay ko pahapinang, matatikeda aca to masafaay ato mapafalicay hananay a kacalemceman.

Safaloco'en no mita a misaharateratenng, ona likisi no Yencomin ano hacowa to a masongila a mapahapinang malakakangodoan!

筆者是一位長老教會的牧師娘，本文從基督教宣教歷史和神學的角度進行省思。

台灣原住民族在持續的歷史變遷中，曾因缺乏自己的文字系統，其歷史與文化在強權的主觀詮釋下，面臨被簡化或改寫的風險。

我們不禁思考，這份原住民的歷史情感何時才能得到更全面的理解與尊重！

Tangasa ira to ko Foksi Simpo a tayni i Taywan, itinien i pipacoyak to sowal no fangcalay a codad ko nga'ay, patoor han no sifo a pa'icel a palowad, itini to a macengaw to ko mata mahedal to koya mipaekelay to faloco', mahapinang to ko nikafangcal no sowal no niyah, itiniay to i sowal koya mirayrayan no to'as a serangawan, nairaay to ko tilid saka, sanga'ay sa to ko nikalipahak a mitilid.

直到國外宣教士到台灣，認為以「翻譯母語聖經」作爲宣教的必要性，加上本土政府的鼓勵及推展，頓時開啟了所有原住民長期被蒙蔽的眼睛和被壓抑的心靈，也漸漸發現自己的母語的美，因祖先傳流下來的「文化」都在母語裡，因著有了文字，可以自然、自由且快樂的書寫了。

Talacowa o nini a nitilidan o nano kiristokiw ko piharateng ato pitikol a minengneng to likisi, nika "o nano niyah a to'as a sowal hananay tonini fangcalay a codad " i, pakayni to pipalatamdaw a mipakawanan to cacay a Yencomin i, watah ko nikatadamaan nira, awaay to ko hasasowalen.

本文雖從基督教信仰進行反思與歷史回顧，但「母語聖經」對每位原住民族所帶來的啟發與重要性不言而喻。

Nano karetengay a 'inorong a palacecayen ko serangawan nasaanay to ko finacadan noYencomin, nika iraan nanay to to no niyah a sowal ato tilid, malosakaci'icel to a misi'ayaw to roma a finacadan, manga'ay ko kalalicalicay, masasingodongodo ko pinanam.

O potosokan no nitiliday toninian i, o mipatalipaelalay pa'icelay to polong no Yencomin, "aka pitawal kita to o cima kiso ". ano hatinitini to ko nikanga'ay no 'orip no kitakit ato siyakay no mita i, nika oya ho o so'elinay a "tapang" no nini a sera kita hakiya? anca o miti'eray ho to sadama no naipapotalay a ira ho ko tadangcaay a faloco'?

原本面臨文化融合壓力的原住民族，因著擁有屬於自己的母語文字，從此能以更自信的姿態與其他族群、其他語言進行對話，相互尊重與學習。

筆者撰寫此文的最大目的，在於提醒並鼓勵所有原住民族，絕對「不可忘記自己是誰」。雖然台灣已是自由民主的國家與社會，但我們是否真正成為這塊土地的「主人」了呢？ 還是仍懷有過度依賴外部協助、自認為弱勢族群的心態？

O kaira no kahacecacecay no tilid, sahetoay o nararayan nalosa'an naikoran no to'as a padotoc i titaanan, o kita sa to o rarem a teloc i, samaanen no mita? pakonira han ita a palasawad a mafokila a misalimela hakiya?

'Araw han ko aniniay a Yencomin, pinaay ho ko misalocoday a misa'osi, mikingkiw a mihapinang to tilid no fangcalay a codad, o ninian ko ninanayan nikiharan no nitiliday toni a tilid. nanay ona kamokoay a nitilidan i, makawit ko harateng no finacadan, mapa'icel a ciheci a mapatalahekal

每一個母語字詞，都是祖先用血淚與智慧一步一腳印傳承下來的珍寶，後代子孫豈能任「它」隨波逐流而不珍惜呢？

綜觀當下的台灣原住民族，究竟有多少人樂於閱讀、研究並書寫聖經中的母語字詞，是筆者所深切關心與期盼的！期待這篇短文能引起部分族人的深思，並激發出積極的實踐與回應！

Ci Afan Lekal,
o nani Ciwkangan a niyaro', o midotocay to sowal no 'Amis,
o kakeridan no kiwkay, o mikakingkiway to sakisera.
o mikapotay a milongoc to satodong no fafahiyan no Yencomin i pi'emetan.

阿凡樂卡爾 AfanLekal

來自 Ciwkangan 長光部落，是阿美語的傳承者、教會的師母、土地政策研究生。 為戒嚴時期少數原住民女性權益運動者。

臺北市 母語巢

發行單位 / 臺北市政府原住民族事務委員會
地址 / 110204 臺北信義區市府路 1 號 (西區 5 樓)
電話 / (02)2720-6001
執行單位 / 臺北市立大學
網址 / https://taipei.pqwasan.org.tw/
總編輯 / 林潔
編輯製作 / 邱意庭

族語翻譯委員 / 郡群布農語 林美芳
南排灣語 許松
賽考利克泰雅語 烏巴赫尤紀
海岸阿美語 陳林光妹

族語審查委員 / 郡群布農語 邱蘭芳
南排灣語 葉曉音
賽考利克泰雅語 劉立雲
海岸阿美語 林錦宏